

Kunnen we weten wat zich afspeelt in de kassen van handelskwekerij JUNGLE EXPERIENCE, het bedrijf van Philip de Ruijver? Kunnen we de wereld kennen achter deze façade van glas?

Via de Bloemenveiling komen de meeste planten uit zijn kassen bij jou in huis of in de tuin terecht en kun je ervan op aan dat de plant dezelfde plant is die op het kaartje staat vermeld.

Toch komen niet al zijn producten op die manier op de markt: verre van dat. Een gedeelte ervan gaat direct van kweker naar klant. Producten met namen als: Filamentosa, Flaccida, Lophophora en Cordyline worden met wettige vrachtpapieren over heel Europa verspreid en afgeleverd op, voor ons, onbekende adressen.

Maar is Dracaena wel Dracaena? Is Coffea Arabica wel de koffieplant Coffea Arabica?

Jij en ik weten het niet! Glas is niet altijd glashelder.

Deze thriller vertelt u een op waarheid berustend verhaal.

Zacht suizend geluid van gasleidingen en doffe tikken van expanderende verwarmingsbuizen. De grote glazen reus slaapt.

Boven de gewassen die door geel kunstlicht worden beschenen hangt een vochtige blauwe nevel, maar voor het overgrote deel zijn de kassen gevuld met de donkere zwijgende plantenschaduwen die gedaantes hebben aangenomen, bewoners zijn van de onderwereld. Donker, luguber. Leven en dood, naast elkaar. Slof slof, voorwaarts dodenmars, dat is het.

Was Flip bezeten van de nacht, of was het juist de nacht die bezit van Flip had genomen?

Het morgenlicht op nog vier uur afstand en de zombie die hij was, op zoek naar..... Naar zichzelf? Naar zijn voortvluchtige ego? Naar een eiland met een solide ophaalbrug?

Nee, Flip was op zoek naar het troostende woord van zijn vader. Naar de schouderklop van de man die niets bezat en dit tot kunst had verheven. Onbereikbare kunst doordat de vader uiteindelijk de stilte van het zwaarste plantengif had gekozen: het beruchte gedicht van één tel.

Verantwoording.

Het is niet onmogelijk dat er mensen zijn die zich in de beschreven situaties herkennen of wiens familienaam met die van hen overeen komt. Bepaalde karakters, gebeurtenissen en/of ontmoetingen, zouden dan verkeerd kunnen vallen en als onprettig kunnen worden ervaren.

Dit gegeven kan een opdringerig gevoel veroorzaken, maar bedenk wel; het is en blijft in grote lijnen een fictief verhaal. De genoemde namen zijn alleen gebruikt om de streek meer herkenning mee te geven. De beschreven locaties bestaan allen in werkelijkheid en zijn in het verhaal geweven vanwege hun bekendheid en ook, net als bij sommige familienamen, om het decor nog levendiger te maken.

Goede Tuinders – Slechte Tuinders

(Voorheen: De Succulentenkweker)

Paul Waterman

Grafische vormgeving cover:

© Melanie van Dijk.

Uitgeverij Boekenbent

Zaterdag 21 december

De blauwe tussendeur die werd opengetrokken, viel direct achter zijn rug weer in het slot. Voetstappen, slissende kleding en gedempte stemmen volgden. In de gang waarin ze liepen bevonden zich rechts een tiental deuren, waar metalen plaatjes de luikjes erachter verborgen hielden. Hier rechts!’ De stem achter hem klonk afgemeten. Theus draaide zich om en wachtte. De sleutel die werd gebruikt ging twee keer rond waarna de celdeur zwaar draaiend openging.

Hij had kerstinkopen willen doen met zijn vrouw. Maar wat begon als een gezellige zaterdagmiddag, een gepland bezoekje aan de stad, werd plotseling ruw verstoord: politie op de stoep. Op een laan die in het weekend normaal gesproken de rust zelve is, was dit toch wel het laatste waar hij op had gerekend.

Wat unheimisch keek hij om zich heen en liet de film nog maar eens afdraaien. Net als bij een ongeluk was hij de ene seconde nog in een normale alledaagse, en de volgende in een compleet onoverzichtelijke situatie verzeild geraakt. Nog voor ze er erg in hadden was het gebeurd, rechercheurs in burger. Met het legitimatiebewijs in de aanslag. Nog vóór hij zich besepte wat ze kwamen doen, stond hij stotterend vragen te beantwoorden: ‘Bent u Mattheus Buruma? Kunt u zich legitimeren?’ Of: ‘Wat zit er in die kast? Waar gebruikt u deze la voor? Kunt u deze deur even open maken?’ En: ‘Laat u alles staan zoals het nu staat, alstublieft.’

Het hele huis hadden ze overhoop gehaald. Kasten en laden gingen op z'n kop, het altijd zo geordende bureau werd ruw doorzocht, de computer werd afgekoppeld, Theus stond erbij en keek ernaar, minuut na minuut, steeds verder in sprakeloosheid gebracht.

In de deuropening van zijn cel stond hij nu even stil en liet hij zijn adem zwaar gaan om daarna een paar stappen naar binnen te zetten. Wat hij er van begreep was, dat ze hem na oeverloos heen en weer gepraat, 'het bezit van verboden uitheemse planten' ten laste hadden gelegd. Maar moest hij daarvoor in hechtenis worden genomen? Hij had nog gedacht aan een grap: verboden uitheemse planten? Sinds wanneer zijn geraniums verboden uitheemse planten? Hij, de tuinder van de ouderwetse kouwe grond, die ineens werd gezien als crimineel. Ze hebben het wel eens over onbegrijpelijk, maar zo moet zijn gebarentaal hebben gesproken, verbijstering was hier een goed begrip geweest. Wat moesten voorbijgangers niet denken? Vanaf de provinciale weg was het spektakel zonder problemen te volgen geweest. Politiewagens met zwaailichten, piepende banden, een legertje agenten. Niet op de oprit naar het huis, maar langs de kant van de weg stonden ze. Zodanig dat passerende auto's er maar met moeite langs konden. Er wonen een zestal gezinnen op de Kloosterlaan, kun je je voorstellen hoe dat vuurtje loopt, dacht hij. Dat gaat als een speer door het dorp, moet je maar rekenen. Vul maar in: zijn zij het niet? En zij niet? Nou dan moeten zij het wel zijn. Zie je nou wel, we hebben het altijd al gezegd! Zo gaat dat toch in een kleine gemeenschap!

Theus kon zich zo'n zelfverzonnen verhaaltje goed voorstellen in een dorp als het zijne. Het begint met een mug en het eindigt met een kudde olifanten, dat zal nooit veranderen. Hij knoopte zijn jas open, zocht een plekje om te zitten en wroette narrig in z'n zakken. En waar gaat het helemaal om?, ging het door zijn hoofd. Ze hebben niet eens de moeite willen nemen om zijn verhaal aan te horen. En dan ook nog de manier waarop! Brute kracht voor een klein mannetje dat nog nooit een politieauto van binnen had gezien. Nou, als je met alle geweld wilt opvallen, dan was dat deze middag goed gelukt!

Achter zijn rug sloot de celdeur zich met een irritante piep en vielen de slotbaarden met een resolute klik in de verschillende sluitplaten.

Als automatische reactie keek hij in de richting van de deur. Vreemde gewaarwording: hij was het die in de politiecel zat. Een krantenbericht gaat altijd over een ander, maar nu. Zo voelen mensen zich dus in een cel, realiseerde hij zich. Het is niet alleen het geamputeerd zijn, afgesneden van het grote geheel, maar het voelde ook als afgesneden zijn van jezelf. Alles wat hij deed klonk van buitenaf. Of hij nu ademde, zijn neus ophaalde, zijn schoenen verschoof. Het klonk als van buitenaf, alsof hij tegelijkertijd toeschouwer was.

Langzaam liet hij zich op de brits zakken, veegde met een natgelikte duim een vlekje van z'n schoen en keek om zich heen. De cel was een kale, vaalgrijze doos, met de oneffenheden van onbewerkt beton. De vloer was geleverd met een antracietgrijs goedje en vertoonde slijtvlekken bij de deur. Het verdere interieur bestond uit een roestvrijstalen toiletput zonder toiletbril en een fonteintje met een drukknop als waterkraan. Aan de rechterwand was een klein tafeltje met een blank formicablad. Eén zijde was aan de muur bevestigd en twee poten stonden op de vloer geschroefd. Op het tafeltje lagen wat tijdschriften, slordig op een hoop. De brits, waarop hij nu zat, bevond zich achter dat tafeltje. Het was een gelaste constructie van stalen buizen en eveneens op de vloer vastgeschroefd. Een paardenhaarachtig grijs deken bedekte het matras en het nodigde nou niet direct uit om er naakt onder te kruipen. Stoelen waren er niet, dus als je aan het tafeltje wilde zitten moest de brits daarvoor worden gebruikt. Hooliganbestendig, dus, ging er door hem heen. Voor de rest was de ruimte leeg en hol. Lengte maal breedte maal diepte, meer niet. Op de wand liepen zwarte strepen van verschillende lengte. Iemand had uit verveling zijn schoenzolen als tekenstift gebruikt. Op de vloer was het vuil, stof en rag in de hoeken en onder de brits. Als hier werd schoongemaakt was het in ieder geval geen dagelijks werk.

Theus probeerde enige redenering in zijn gedachte te brengen. Hij stond op om de panden van zijn jas onder zijn kont vandaan te trekken om op die manier de wirwar van vragen te kunnen ordenen. Ze hebben bij het verkeerde huisnummer aangebeld, schoot het door zijn hoofd, maar direct daarna verwierp hij het weer. Ze hadden hem om zijn legitimatie gevraagd en ze hadden zich ook goed laten informeren

over een aantal zaken die op zijn familie van toepassing waren. De aanklacht was onbegrijpelijk, maar de verpakking waarin het zat was op hem van toepassing. Zachtjes, het scenario in zichzelf beamend, speelde de film in z'n hoofd verder. Eigenlijk werd nu duidelijk waarom Riet en hij al wekenlang vreemde auto's op de laan hadden gezien. Auto's die langzaam langs hun huis reden, of in de berm, stonden geparkeerd. 'Nou, als ze dat bespieden noemen,' hadden ze nog tegen elkaar gezegd, 'dan is het wel te begrijpen dat ze in dit land zo weinig criminelen vangen.' Wat nu achteraf bleek, was dat dit spuurwerk henzelf betrof en daar hadden ze natuurlijk nooit op gerekend, dat was in hun stoutste fantasie nog niet opgekomen. Er waren flink wat kwekerijen die men de laatste tijd in de gaten hield: elke dag las je er wel wat van in de krant. Als het niet om illegale werknemers ging, dan waren het wel de bedrijven waar in het geniep cannabis werd gekweekt. Flip de Ruijver, zijn buurman bijvoorbeeld, die zomaar een van die verdachten zijn. Theus heeft ook al die tijd gedacht dat die langzaam rijdende acties iets met Flip te maken zouden kunnen hebben. Zijn buurman had een gedeelte van zijn kwekerij waarin hij, zoals hij dat zelf noemde, exotische kamerplanten kweekte. Je hoefde maar een kas in te lopen en je waande je er in de rimboe. Hoewel de boel wel altijd op slot zat, deed hij er niet moeilijk over als hij via de intercom de stem van Theus herkende. Zijn buurman was kennelijk niet gevaarlijk moet Flip hebben gedacht. Import, geen echte Westlander. Dus!

Riet was zich rot geschrokken toen ze met vier man sterk binnen waren gekomen. Zeker toen haar kastjes en laatjes overhoop werden gehaald zag je de paniek in haar ogen. Naarmate de groep mannen langer bleef hangen, was de expressie in haar gezicht van verbazing, via ongeloof, in radeloosheid veranderd. Uiteindelijk had ze Theus met de handen aan haar slapen en haar mond half open aangekeken. En hij? Hij bleef al die tijd quasi rustig. Hij moest wel, Riet rekende op hem, ze moest toch ergens een anker vinden. 'Ik ben zo weer thuis, Rietje,' had hij haar gerustgesteld. 'Geloof me, er is sprake van een misverstand, dat kan niet anders. Je zult zien dat het een storm in een glas water is.'

Theus heette eigenlijk Mattheus Buruma.

In negentienachtezestig was hij vanuit het Groningse Vlagtwedde naar Westland verhuisd in de hoop er een betere toekomst te vinden. In zijn geboortestreek werkte hij in de kartonnage. Rot werk, maar de filosofie van Theus was dat je er de kost mee kon verdienen en dat het geld dat je overhield, handig was om in je vrije tijd leuke dingen mee te kunnen doen. Maar tijden veranderen, het ging langzamerhand niet goed meer met kartonnage. Hij heeft toen de verwachte malaise niet afgewacht en is naar het westen gegaan, waar hij in het dorp Monster belandde. Na een tijdje op een kamer boven het café te hebben gewoond, vond hij werk bij een tomatenkweker. Ook dat was niet het beste werk, maar je moet toch wat. Vanaf vijf uur 's morgens, met een onderbreking van twintig minuten koffiepauze, liep hij met zijn kont omhoog en een zware rieten mand tussen z'n benen tussen de tomatenstruiken. Slecht en zwaar werk, maar ja, het leverde wel geld op. In de middag had hij een baas in Poeldijk die anjers kweekte. Dat was in ieder geval beter en dus langer uit te houden. Werken tot hij er bij neerviel; hij had het er allemaal voor over, maar hij moest en zou er mee vooruitkomen, ook dat was zijn streven. Het plan was, om vóór z'n vijfendertigste voor eigen rekening te kunnen werken, zijn eigen kwekerij moest en zou er komen, al was het grondoppervlak nog zo klein.

Op een zaterdagmiddag zag ie Riet. Hij liep haar in de plaatselijke stomerij tegen het lijf toen zijn waszak was zoekgeraakt en hij om die reden aan de zijkant van de balie moest wachten totdat de zak was gevonden. Daar merkte Theus haar op en uit nieuwsgierigheid naar zijn noordelijk tongval, zoals ze later zei, was het tot een praatje gekomen. De weken daarna is hij haar niet meer uit het oog verloren en hoewel ze een halve kop groter was en voor de rest ook flink aan de maat, had hij duidelijk laten merken, het wel te zien zitten met haar. Na een tijdje werd hij uitgenodigd om te komen eten bij de Zeemannetjes, de familie van Riet, en sindsdien leek het tweetal onlosmakelijk. Ze trouwden in 1971 en kregen twee zonen. De oudste heeft na zijn studie een baan gevonden bij de Coöperatie B.S.M, een toeleveringsbedrijf voor de tuinbouwartikelen en Arjen de jongste,

die als student naar Wageningen vertrok, deed nu wetenschappelijk onderzoek naar de haalbaarheid van nieuwe teelten.

Lichtjes voorover gebogen, de kraag van z'n overjas omhoog en zijn handen in zijn zakken, tapte Theus een strak ritmisch deuntje op de vloer vóór hem. Het was een ingebakken automatisme en zijn leren zolen zorgden ervoor dat de tikjes op de betonvloer kort en stevig klonken. Tappen deed hij altijd als er diep moest worden nagedacht. Of het nou hoogpolig tapijt was of, zoals nu, beton, dit was de manier waarop hij zijn gedachte ordende.

Dat was waar ook! Zijn jongens wisten natuurlijk nog van niks, schoot het door zijn hoofd, Wat zouden zij ervan zeggen als ze wisten dat hun vader in hechtenis was genomen? In gedachten zag hij Riet, met de zwarte telefoonhoorn tegen haar wit verschrikte gezicht en hoorde hij haar het nieuws doorgeven: timide, zenuwachtig, half snikkend. Op hetzelfde moment zag hij ook Tjerk en Arjen op hun werkplek het nieuws aanhoren, hun pas inhoudend en afstand nemend van de collega, om zich heen kijkend of er iemand was die hen zou kunnen horen. Zouden zij ook direct aan een misverstand denken? Er waren eigenlijk nog nooit vervelende dingen gebeurd in de familie. Ja, ziekte in de teelt, slechte veilingprijzen, of oude mensen die doodgaan, dat soort dingen. Ieder huisje heeft zijn kruisje en daar heeft de bijbel een antwoord op. Maar dit! Hoe kon men zich zo vergissen? Hij, een klein kwekertje! Een piepklein ondernemertje die bij gebrek aan kasverwarming voor geraniums had gekozen en bij wie de kassen allang waren afgeschreven en toe waren aan vervanging! Wat konden ze bij hem nou vinden? Geen verboden uitheemse plantensoorten in ieder geval. Op de kwekerij naast die van Theus was alles fonkelnieuw, op en top verzorgd. Kas na kas, stampte buurman Flip uit de grond en aan de meest futuristische snufjes werd geld besteed. Zou hij, als ze zo dadelijk zijn cel binnenkwamen, vertellen wat hij dacht? Dan zou de vergissing in ieder geval in no time zijn opgelost. Gewoon vertellen, rechttoe rechtaan, dat is toch niet zo moeilijk?

Theus stond op, liep naar de deur en friemelde in zijn zakken naar iets, dat er niet zat. Maar ja, doe je dat ook, realiseerde hij zich vert-

wijfeld. Moet je vertellen, of beter gezegd verklikken, wat de buurman doet? Dit voelde raar, een beetje Judasachtig. Als ze er naar vroegen zou dat natuurlijk anders zijn, maar de politie zomaar uit jezelf op een idee brengen, op het spoor zetten! Nee, er moest op z' n minst een bruggetje geslagen kunnen worden. Waarom hadden ze hem niet over het gedrag van zijn buurman ondervraagd eigenlijk?

De Ruijver was de familienaam van de burens. Hij heette Flip voor iedereen, behalve voor zijn moeder. Zij noemde hem Philip. Philip voor en Philip na als het aan haar lag. Als je op een buurtfeestje bij haar stond, gingen je oren bijkans slap hangen van de verhalen die ze over haar zoon, haar Philip had te vertellen. Ooh, mijn Philip is zo goed, zo intelligent zo razend snel, zo`n durfal. Als alle kwekers zo waren! Maar ja, dat kan natuurlijk niet, want zoals Philip is..... Heel bijzonder, dat was wel duidelijk.

Zijn dichtstbijzijnde vrienden zagen dat heel anders. Ze noemden hem Big. Dat kwam omdat Flip direct na zijn geboorte door zijn vader 'Biggles' werd genoemd. Biggles was destijds de hoofdpersoon in een serie spannende verhalen over oorlogsvliegers. Biggles deed dingen waar een ander alleen van droomde, Biggles de oorlogsheld. Flip was de jongste, maar met z'n negen pond veruit de grootste van alle baby's in het gezin. Zijn vader zal wel een bepaald beeld van hem als volwassene hebben gehad: groot, blond en voor de duvel niet bang. Dus groeide Flip op en bleef hij aan de naam Biggles hangen. En bijna vanzelfsprekend werd dat door zijn jeugdvriendjes verkort naar 'Big' en Big is het altijd gebleven.

In die dagen, toen hij naast de kwekerij van Theus op de Kloosterlaan begon, was Flip nog een jong bedeesd tuindertje, net getrouwd met Nathalie, een dochter van Kees van der Berg, of Makke Kees, zoals hij in het dorp werd genoemd. In die begintijd was het ook Nathalie die veel meer lef had dan haar kersverse echtgenoot. En wat de kwekerij betrof: alle plannen werden ook besproken met Theus. Niets durfde hij toen nog op eigen houtje te doen. Welke teelten kon je het best opzetten, of waar moest je op letten als er zich complicaties voordeden, ze hebben er wat avonden aan besteed.